

VGR Analys 2019:07
Koncernkontoret
2019-02-28

Bilaga till fördjupad uppföljning av företagsstöd 2018

Inledning

Kontigo AB har i uppdrag av Västra Götalandsregionen (VGR) att löpande utvärdera företagsstödet i Västra Götaland. Under perioden 2018–2020 utvärderas årligen stödtyperna konsultcheckar, FoU-kort Avancerat, sådd och investeringsbidrag. Resultaten presenteras varje år i en powerpoint-rapport som dels visar slutsatser om företagsstödet betydelse utifrån en enkät som stödföretagen för det aktuella utvärderingsåret haft möjlighet att besvara. Dels en deskriptiv analys av utvecklingen i stödföretagen jämfört med utvecklingen i en kontrollgrupp av företag som inte haft företagsstöd.

2018 års utvärdering studerar företag som fått stöd slututbetalt år 2014 och hur dessa företag utvecklats under perioden 2014–2017. 2019 års utvärdering kommer att följa företag som fått stöd slututbetalt år 2015 under perioden 2015–2018 och 2020 års utvärdering kommer följaktligen se till företag som fått stöd slututbetalt år 2016 under perioden 2016–2019. För enkäten använder utvärderingen år 2018 svar från företag som fått stöd slututbetalt år 2016, för år 2019 företag som fått stöd slututbetalt år 2017 och för år 2020 svar från företag som fått stöd slututbetalt år 2018.

Nedanstående metodbilaga syftar till att presentera tillvägagångssätt för konstruktion av jämförelsegrupper för den deskriptiva jämförelsen mellan stödföretag och kontrollgrupper samt tillvägagångssätt för enkätundersökningen för utvärderingen år 2018.

Konstruktion av jämförelsegrupper¹

För företag som har fått finansiering i form av företagsstöd från VGR har Kontigo i data försökt att identifiera jämförelseföretag som är lika i ett antal olika, på förhand definierade aspekter. Inledningsvis är det värt att notera att det i alla typer av matchningsstudier behöver göras en avvägning mellan hög internvaliditet (matchningskvalitet) och hög extern validitet (representativitet). Dessvärre är det vanligt att ambitioner att öka matchningskvaliteten (interna validiteten) sker på bekostnad av minskad representativitet (externa validiteten). Höga krav på matchningskvalitet, exempelvis att företagen är lika i många dimensioner eller att matchning sker på detaljerade variabler, leder vanligtvis att matchningen bara kan göras på ett förhållandevis fåtal företag. En konsekvens är att företag som inte matchas inte utgör en del av populationen för den slutgiltiga analysen. I den matchning som utgör underlaget för denna rapport har utgångspunkten varit att få en rimlig balans mellan den interna och externa validiteten vilket i realiteten innebär att vi försökt använda så mycket information som möjligt, men utan att förlora för många företag för den slutgiltiga analysen.

Förutsättningar och grupper

Innan matchning påbörjas har, efter diskussion med VGR, vissa avgränsningar gjorts. Dessa avgränsningar innebär att endast aktiva företag ingår. Vidare har tre grupper av potentiella

¹ Det teoretiska ramverket för framtagandet av jämförelsegrupper baseras på Iacus, S.M., King, G. & Porro, G. (2010). "Causal inference without balance checking: Coarsened exact matching", *Political analysis advances*, 20(1): 1–24

jämförelseföretag definierats. Den första av dessa grupper omfattar alla företag i Sverige (Kontrollgrupp 1). Fördelen med denna grupp är att det i matchningssteget går att var mer precis vad gäller exempelvis branschtillhörighet och andra variabler. Nackdelen är att denna matchning inte tar hänsyn till regional heterogenitet. Exempel på regional heterogenitet är att det finns olika företagsklimat och förutsättningar för företagande i olika delar av landet.

Den andra gruppen av potentiella företag definieras av företag som tillhör något av storstadslänen (Kontrollgrupp 2). Målet med denna grupp är att minska de skillnader som finns mellan företag som beror på kontexten jämfört med om alla företag i Sverige används. Detta sker dock på bekostnaden av att mängden företag som är potentiella jämförelseföretag minskar vilket gör det svårare att finna matchade jämförelseföretag med hög precision. Utifrån ovanstående argument har Kontigo i dialog med VGR beslutat att inte presentera jämförelser mellan stödföretagen och Kontrollgrupp 2 i powerpoint-rapporten.

Slutligen används en potentiell jämförelsegrupp av icke stödmottagande företag från enbart Västra Götaland (Kontrollgrupp 3). Syftet med att använda denna grupp är att i än högre grad eliminera skillnader i regional heterogenitet, men på bekostnad i matchningsprecisionen.

Tidsaspekter och matchningsvariabler

Tidsaspekter

Samtliga företag som ingår i populationen har fått stöd (sådåfinansiering, konsultcheckar, investeringsbidrag eller FoU-kort Avancerat) år 2014. För dessa företag, och för de i den potentiella kontrollgruppen, har data inhämtats för 2017, 2016, 2015, 2014 och 2013. Data innehåller således endast ett år före stöd och har en uppföljningstid på tre år. Året för stöd har utelämnats. Denna design är problematisk av flera skäl. Ett är att företag kan ha påbörjat stödåtgärden före 2014 varför det som kallas före-period inte nödvändigtvis behöver innebära detta. Det andra problemet är att det är svårt att bedöma matchningskvaliteten i en vidare mening än för enbart de variabler som det matchats på. Om data funnits tillgängligt för en längre tid hade det funnits möjlighet att studera utvecklingen av utfallsmått för stöd för de båda grupperna. Om denna utveckling (parallella trender) är lika före stödet hade det varit en god indikation på att matchningen lyckats eliminera initiala skillnader. En föreperiod om minimum två till fyra år är att rekommendera.

Matchningsvariabler

Som matchningsvariabler har följande variabler använts:

Bransch

Företagen som fått stöd och de som utgör den potentiella jämförelsegruppen ska tillhöra samma bransch. För matchningen som gjorts baserat på alla företag i Sverige har branschmatchning gjorts på SNI 4 siffernivå, dvs. en mycket finfördelad branschmatchning. För matchningen baserat på företag i storstadslän har matchningen genomförts på SNI 3 siffernivå och slutligen har matchningen baserat på företag i Västra Götaland genomförts på SNI 2 siffernivå.

Omsättningsnivå – grupperat

För att gruppera omsättningsnivån har en variabel som anger vilken decantil av omsättning som företaget tillhör. Detta innebär att omsättning delats i 10 olika grupper inom vilken matchningen sker. Grupp ett utgörs av de 10 procent med lägst omsättning och grupp 10 av företag som är bland de 10 procent av företag som har den högsta omsättningen.

Produktivitet

Produktivitet har definierats som arbetsproduktivitet, dvs. produktion mätt som nettoomsättning dividerat med antalet anställda. Ett problem med att beräkna arbetsproduktiviteten är att en inte försumbar del av företagen antingen saknar uppgift om anställda eller har 0 anställda. För att beräkna arbetsproduktiviteten har företag med noll respektive uppgift saknas tilldelats en anställd. Liksom för omsättningsnivån har företagen delats in i 10 decentiler. Företagens decentiltillhörighet har sedan använts i matchningen.

Antal anställda – grupperat

Antalet anställda har grupperats enligt följande: 0, 1-5, 6-10, 11-15, 16-20, 21-50, 51-100, 101-200, 200-500, 501-1000, 1001-2000, 2001-5000 och över 5000. Denna storlekklassificering ligger nära den som i vanliga fall används av Statistiska centralbyrån.

Resultat – positivt eller negativt

Företagets resultat har delats in i två grupper: företag med positivt resultat och företag med negativt resultat.

Etableringsår

I de diskussioner som föregick analysarbete lyftes etableringsåret som en matchningsvariabel, dock enbart för företag med såddfinansiering. Kontigo har valt att använda etableringsår för samtliga stöd. Motivet är att Kontigo vill kunna analysera samtliga företag som fått stöd samtidigt. Till skillnad från de andra matchningsvariablerna så har Kontigo valt att inte matcha exakt på etableringsår vilket innebär att det kan finnas vissa mindre skillnader.

Matchningsresultat, användning och justeringar

Matchningsmetod

Matchning har genomförts med s.k. Coarsened Exact Matching, CEM (se Iacus et al., 2010). I princip är metoden en generalisering av att finna statistiska tvillingar men med den skillnaden att CEM tillåter mer än en tvilling.

Exempel: Om matchning genomförs på de tre variablerna bransch, positivt resultat och klassindelad antalet anställda. Om då ett företag som fått stöd tillhör tillverkningsindustrin, har positivt resultat och har 10–15 anställda identifieras samtliga andra företag som alla har samma karaktäristika. Eftersom matchningsförfarandet identifierar samtliga tvillingar så kan det vara så att ett 'stödföretag' jämförs med samtliga tvillingar. Om så är fallet ska analyserna genomföras med vikter (jfr. samplevikter).

Matchningskvalitet

Med matchningskvalitet avses här hur väl matchningsförfarandet har lyckats att välja ut företag som är så lika som möjligt. I den matchningen som genomförts valdes att genomföra matchningen exakt på alla variabler utom etableringsår varför det efter matchning inte finns några mätbara skillnader i dessa egenskaper. För etableringsår finns det, som nämnts, små skillnader. Det är dock värt att notera att i begreppet matchningskvalitet ingår även att det är 'rätt variabler' som valts ut för matchning. Med rätt variabler menas ofta alla variabler som påverkar att ett företag söker stöd och som samtidigt påverkar de utfallen som stöden avser att påverka. Huruvida detta antagande är uppfyllt eller ej går inte att testa utan det förutsätts.² De diskussioner som hållits med VGR och handläggare av stöden har haft syftet att identifiera dessa variabler.

Slutligt antal företag i stöd- och kontrollgrupper i 2018 års utvärdering

I 2018 års utvärdering återfinns flest företag i stödtypen konsultcheckar och minst antal företag i stödtypen investeringsbidrag. I tabell 1 redovisas antal stödföretag per stödtyp och motsvarande företag i kontrollgrupp Sverige (Kontrollgrupp 1) och kontrollgrupp Västra Götaland (Kontrollgrupp 3) som stödföretagen matchas mot och jämförs med i utvärderingen.

Tabell 1. Antal stödföretag efter typ av stöd och antal företag i kontrollgrupperna

Typ av stöd	Stödföretag	Kontrollgrupp Sverige	Kontrollgrupp Västra Götaland
Konsultcheckar	73	1 600	727
Sådd	27	1 191	343
Investeringsbidrag	9	387	113
FoU-kort Avancerat	18	325	82

Enkätundersökning

Enkätundersökningens primära syfte är att följa upp hur stöden används av företagen och hur företagen upplever att stöden bidrar till resultat och eventuell förändring av konkurrenskraften.

² Antagandet om att rätt variabler valts går i den engelskspråkiga litteraturen under benämningen Conditional Independence Assumption (CIA).

Enkäten har utgått från de frågor som ställts till stödföretag under förra utvärderingsperioden 2015–2017 med några tillägg framtagna i samråd med VGR. De frågor som kompletterat enkätundersökningen rör framförallt företagets syn på sociala- och miljömässiga bidrag av stöden på företagets verksamhet. Eftersom enkäten – som är en webbenkät - genomförts, distribuerats och analyserats på motsvarande sätt som under perioden 2015–2017 finns möjligheter att jämföra resultat mellan åren. Enkätfrågorna presenteras i slutet av denna metodbilaga. De företag som fått enkät under 2018 är de som fått stöd slututbetalt under år 2016.

Under 2018 skickades enkäten ut till e-postadresser distribuerade av VGR. Sammanlagt skickades enkäten till 135 unika e-postadresser. Innan enkätutskicket hade VGR mailat mottagarna och uppmuntrat dessa att svara på den kommande enkäten. Efter tre e-postpåminnelser uppnåddes 85 svar, vilket motsvarar en svarsfrekvens på 63 procent. Andelen svarande är något lägre än förra årets undersökning som uppvisade en svarsfrekvens på 69 procent. Utifrån bortfallet i årets undersökning kan vi inte konstatera något tekniskt bortfall (exempelvis felaktiga kontaktuppgifter) som förklarar den i jämförelse med förra året lägre svarsfrekvensen. Två stödformer uppvisar dock en lägre svarsfrekvens än övriga vilket givetvis påverkar den totala svarsfrekvensen. Dessa stödformer är Konsultcheckar och FoU-kort Avancerat. I övrigt finns sett till vår bortfallsanalys inget ytterligare systematiskt bortfall.

Tabell 2 illustrerar svarspopulation och svarsfrekvens för enkätutskicket 2018.

Tabell 2. Svarspopulation och svarsfrekvens år 2018 avseende företag som fått stöd slututbetalt år 2016

Stödtyp	Ej svarat	Svarat delvis	Besvarat hela enkäten	Totalt	Svarsfrekvens (andel som besvarat hela enkäten)
Konsultcheck	29	1	45	75	60%
Sådd	10	2	25	37	68%
Investeringsbidrag	3	0	8	11	73%
FoU-kort Avancerat	5	0	7	12	58%
Samtliga	47	3	85	135	63%

Enkätfrågor

Vilken typ av kostnader har stödet från Västra Götalandsregionen använts till att finansiera?

Det är möjligt att kryssa i flera olika svarsalternativ.

*Investering i t.ex. maskiner, utrustning, programvara
eller lokaler* ☐

*Köp av extern forskningskompetens (forskningsinstitut,
universitet, högskola)* ☐

*Köp av extern kompetens exklusive forskning (t.ex.
konsult)* ☐

*Nyttjande av extern utrustning/lokaler, t.ex.
laboratorium, test- mätutrustning etc.* ☐

Marknadsföring, finansiering av marknadsaktiviteter ☐

Annat, nämligen: ☐

Har det finansiella stödet från Västra Götalandsregionen använts till att finansiera något av följande?

Det är möjligt att kryssa i flera olika svarsalternativ.

*Utveckling av företagets befintliga produkter eller
tjänster* ☐

Utveckling av för företaget helt ny produkt eller tjänst ☐

*Utveckling av företagets produktion eller
produktionsprocesser (metoder, verktyg, arbetssätt)* ☐

*Utveckling av företagets affärsidé, affärsområden eller
varumärke* ☐

*Utveckling av företagets marknadsföring och
försäljning i Sverige* ☐

*Utveckling av företagets marknadsföring och
försäljning i andra länder* ☐

Utveckling av nya affärskontakter i Sverige ☐

Utveckling av nya affärskontakter i andra länder ☐

Kommentar:

.....

.....

.....

Bedömer du att insatsen som gjordes med det finansiella stödet från Västra Götalandsregionen hittills har bidragit till att...

	Troligtvis			Vet ej/kan ej		
	Definitivt inte	inte	Kanske	Troligtvis	Definitivt	bedöma
Företagets produktion/processer är mer effektiva	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Företagets produktion/processer håller högre kvalitet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Företaget nu erbjuder nya produkter eller tjänster på marknaden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Företaget nu erbjuder produkter eller tjänster med nya eller förbättrade egenskaper på marknaden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Öka företagets kunskapshöjd	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Företaget ökat sin produktionskapacitet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Företaget fått nya kunder i Sverige	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Företaget fått nya kunder i andra länder	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Företaget inlett samarbete med nya leverantörer, distributörer eller affärspartners i Sverige	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Företaget inlett samarbete med nya leverantörer, distributörer eller affärspartners i andra länder	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Kommentar:

.....

.....

.....

Har stödet bidragit till förbättringar avseende miljö?Ja ☐Nej ☐Vet ej ☐**Inom vilket/vilka områden?**Utveckling av nya produkter eller tjänster på
marknaden som bidrar till en bättre miljö ☐Effektivt utnyttjande av resurser ☐Minskad energianvändning eller ökad produktion av
förnybar energi ☐Skapat cirkulära flöden eller minskat avfall ☐Fasat ut eller substituerat farliga ämnen ☐Annat, nämligen: ☐**Har stödet bidragit till att möta sociala samhällsutmaningar?**Ja ☐Nej ☐Vet ej ☐**Inom vilket/vilka områden?**Ökad jämställdhet och mångfald vid rekrytering och
bemanning ☐Utveckling av nya produkter eller tjänster som bidrar till
ett bättre samhälle ☐Annat, nämligen: ☐

Bedömer du att insatsen som gjordes med stöd från Västra Götalandsregionen hittills har bidragit till att...

	Definitivt inte	Troligtvis inte	Kanske	Troligtvis	Definitivt	Vet ej/kan ej bedöma
Öka företagets omsättning	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Öka företagets export	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Öka antal anställda i företaget	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sänka företagets kostnader	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Öka företagets lönsamhet	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Kommentar:

.....

.....

.....

Bedömer du att effekten av insatsen som finansierats med stöd från Västra Götalandsregionen blev som förväntat?

- Ja, till fullo ☐
- Ja, delvis ☐
- För tidigt att avgöra ☐
- Nej ☐
- Vet ej/kan ej bedöma ☐

Kommentar:

.....

.....

.....

Bedömer du att insatsen hade genomförts även utan det finansiella stödet från Västra Götalandsregionen?

Ja, fullt ut ☐

Ja, men i mindre skala ☐

Nej, inte alls ☐

Vet inte ☐

Kommentar:

.....

.....

.....

Sammantaget, anser du att insatsen som medfinansierats från Västra Götalandsregionen har haft någon betydelse för att stärka ditt företags konkurrenskraft?

Ange ditt svar på en skala mellan 1–10, där 1 = inte alls och 10 = i högsta grad

1 ☐

2 ☐

3 ☐

4 ☐

5 ☐

6 ☐

7 ☐

8 ☐

9 ☐

10 ☐

Vet ej/ ingen uppfattning ☐

Hur tycker du att stödhanteringen hos Västra Götalandsregionen fungerat vad gäller...

	Mycket dålig	Ganska dålig	Varken bra eller dålig	Ganska bra	Mycket bra	Vet ej/ingen åsikt
Skriftlig information om stödet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Blanketter	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Handläggningstiden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Hemsidan	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Rådgivning, vägledning från handläggare	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Rekvisition/begäran om utbetalning	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Stödhanteringen som helhet	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Kommentar:

.....

.....

.....

Hur finansierade företaget insatsen utöver stöd från Västra Götalandsregionen?

Flera svar är möjliga

Eget kapital ☐

Bank ☐

Almi ☐

Kund ☐

Samarbetspartner ☐

*Annat sätt,
nämligen* ☐

Vilken är din (nuvarande) position i företaget?

VD

☐Affärsområdeschef, produktionschef,
enhetschef eller liknande☐

Ekonomichef

☐

Annat, nämligen

☐

.....

VD på företaget är en...

kvinna

☐

man

☐

annat/vill ej uppge

☐**Hur många anställda har företaget idag?**

Antal kvinnor:

.....

Antal män:

.....

Har du några avslutande synpunkter eller tankar som du vill dela med dig av?

.....

.....

.....

2019-02-28

Dokumentnamn: Bilaga till fördjupad uppföljning av företagsstöd 2018

Diarienummer: RUN 2019–00042

Kontaktperson: Katarina Ahlin, enhet samhällsanalys,

Koncernavdelning data och analys, Koncernkontoret